

PRAVA ZA VRIJEME NEZAPOSLENOSTI

prema Zakonu o tržištu rada NN 118/18

Dana 01.01.2019. godine stupio je na snagu *Zakon o tržištu rada* koji u najvećem djelu preuzima sadržaj do sada važeći *Zakon o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti*. Značajno je zamijetiti kako unatoč ukidanju doprinosa za obvezno osiguranje u slučaju nezaposlenosti (1,7 %) zadnjim izmjenama *Zakona o doprinosima* nije došlo do ukidanja prava na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti, kao ni drugih prava vezanih uz nezaposlenost. Sukladno rečenom, obrtnici su i dalje osigurani za slučaj nezaposlenosti sukladno čl. 6. st. 2. *Zakona o tržištu rada*.

Zbraja se vrijeme provedeno u radnom odnosu s vremenom obavljanja obrta ili neke druge samostalne djelatnosti. Drugim riječima - bitno je da su obvezni doprinosi plaćeni tokom zadnjih 2 god. za barem 9 mj.

PRAVO NA NOVČANU NAKNADU ostvaruje:

nezaposlen osoba (bivši obrtnik) koja u trenutku prestanka obavljanja obrta ima barem **9 mjeseci rada u posljednja 24 mjeseca**.

- Vremenom provedenim na radu, kada je riječ o obrtnicima, smatramo vrijeme obveznog mirovinskog osiguranja temeljem samostalne djelatnosti (obrt) **pod uvjetom** da su uplaćeni doprinosi za obvezna osiguranja. Spomenutom periodu se pribraja i vrijeme koje je mirovala obveza doprinosa (npr. privremena nesposobnost za rad)
- Prestanak obavljanja obrta utvrđuje se uvidom u Obrtni registar – obrtnik mora zatvoriti obrt
- Obrt je zatvoren iz **opravdanog razloga**

OPRAVDANI RAZLOZI:

- Insolventnost odnosno nelikvidnost
- Poslovanje s gubitkom
- Gubitak poslovnog prostora
- Gubitak povlastice odnosno druge dozvole za obavljanje djelatnosti
- Bolest obrtnika
- Gubitak poslovnog partnera
- Ozbiljna šteta na imovini obrtnika
- Prirodna katastrofa ili katastrofa uzrokovana višom silom
- **Drugi razlozi za koje se dokaže da su opravdani**

ZA SVAKI RAZLOG ZAKON (ČL.50) PREDVIĐA DOKUMENTACIJU KOJOM SE DOKAZUJE NASTUP TOG RAZLOGA

IZNIMKA ----- > bivši obrtnik pak **NEĆE OSTVARIVATI PRAVAO** ako je:

- Obrt koji je prestao iz opravdanog razloga **obavljao kraće od tri mjeseca**, a prethodna samostalna djelatnost nije prestala iz opravdanih razloga, odnosno prethodni radni odnos je prestao: izvanrednim otkazom zbog teške povrede radne obveze ili redovitim otkazom uvjetovanim skrivljenim ponašanjem radnika ili sporazumnim raskidom ili sudskom nagodbom ili vlastitim otkazom ili zbog nezadovoljenja na probnom radu ili je radni odnos prestao zbog izdržavanja kazne zatvora u trajanju dužem od 3 mjeseca.

AKO je obrt obavljao **DUŽE OD 3 MJESECA**– nije važno na koji je način prestala prethodna samostalna djelatnost ili radni odnos

KAKO OSTVARITI PRAVO:

bivši obrtnik mora **u roku 30 dana** od dana prestanka obavljanja obrta

1) prijaviti se kao nezaposlena osoba na Hrvatski zavod za zapošljavanje

2) podnesti Hrvatskom zavodu za zapošljavanje **zahtjev za ostvarivanje prava**

IZNIMNO, U SLUČAJU OPRAVDANOG PROPUŠTANJA ROKA (npr. hospitalizacija, neodgovorni boravak van države isl.) bivši obrtnik može koristiti institut **POVRATA U PRIJAŠNJE STANJE:**

Takav zahtjev se može podnijeti **8 dana** nakon što je prestao razlog koji je prouzročio zakašnjenje, ali svedjedno ne smije proći duže od **60 dana** od prestanka obavljanja obrta.

UTVRĐIVANJE VISINE NOVČANE NAKNADE

Novčana naknada iznosi:

- **60 % osnovice** - tokom prvih 90 dana dobivanja naknade
- **30 % osnovice** - ostatak vremena tokom kojeg se dobiva naknada

OSNOVICA ZA IZRAČUN NAKNADE je osnovica na koju su se obračunavali doprinosi za obvezna osiguranja u zadnja tri mjeseca obavljanja obrta

Bez obzira na prethodno rečeno Zakon određuje **minimalan iznos naknade**. **Novčana naknada za vrijeme nezaposlenosti ne može biti manja od 50 % zakonom propisane MINIMALNE PLAĆE U RH** umanjene za **DOPRINOSE ZA OBVEZNA OSIGURANJA**

TRAJANJE PRAVA NA NOVČANI NAKNADU

Bivši obrtnici ostvaruju pravo na novčanu naknadu u razdoblju **između 90 i 450 dana** ovisno koliko dugo su obavljali obrt odnosno plaćali doprinose za obvezna osiguranja.

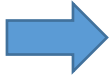
IZNIMKA

OSOBA KOJOJ NEDOSTAJE 5 GODINA ZA
OSTVARIVANJE PRAVA NA STAROSNU
MIROVINU + IMA BAR 32 GODINE STAŽA IMA
PRAVO NA NOVČANU NAKNADU SVE DO
NOVOG ZAPOSLENJA !!!

VAŽNO

Prije 01.01.2014. godine Obrtnici nisu bili obvezni plaćati doprinos za zapošljavanje, stoga Zakon o tržištu rada čl. 100. propisuje kako se vrijeme prije 01.01. 2014. godine, a u kojem obrtnici nisu plaćali doprinos za zapošljavanje, ne uzima u obzir kada se računa vremena tokom kojeg traje pravo na naknadu za vrijeme nezaposlenosti.

Naknada se može i **JEDNOKRATNO ISPLATITI** kako bi se potaklo samozapošljavanje osobe (npr. otvori trgovačko društvo i zaposli se u njemu).

PRAVO NA MIROVINSKO OSIGURANJE je:

POSEBNO PRAVO iz *Zakona o tržištu rada* koje **pripada:**

osobi koja ostvaruje pravo na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti

AKO:

- ➔ Ispunjava uvjet godina života za starosnu mirovinu
 - ➔ dok ne stekne uvjet mirovinskog staža za starosnu mirovinu
- ALI** ne duže od 5 god.

ZAHTJEV se podnosi u roku 30 dana od dana prestanka obavljanja obrta

PRAVO NA NAKNADU PUTNIH I SELIDBENIH TROŠKOVA je:

POSEBNO PRAVO iz *Zakona o tržištu rada* koje **pripada:**

osobi koja nije u mogućnosti pronaći zaposlenje u mjestu svog prebivališta/boravišta

AKO:

nađe zaposlenje u drugom mjestu